



การพัฒนาธุรกิจโฮมสเตย์อย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสมุทรสงคราม
Development of Home Stay Business Sustainability via Philosophy of Sufficiency
Economy Samut Songkhram Province



ธนฉัตร ทังมงคล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาธุรกิจโฮมสเตย์อย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้วิจัย : ธนธัส ทัพมงคล

พ.ศ. : 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการบริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การศึกษาแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษาและสำรวจสภาพและข้อมูลทั่วไปและการดำเนินงานหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการบริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการบริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้การวิจัยแบบวิธีผสม (Mixed Method)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1. รูปแบบหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการบริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) การสำรวจ (Survey) ศึกษาเอกสารลงชุมชน สภาพแวดล้อม ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว 2) การดำเนินงาน (Operations) วางแผนการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ จัดฝึกอบรม เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) การจัดตั้งองค์กรในชุมชน (Organization) 4) การประชาสัมพันธ์ (Relations) 5) การให้บริการ (Service) การต้อนรับ กิจกรรมนำเที่ยวใกล้เคียง 6) การประเมิน (Evaluation) การประเมินภายในในกลุ่มโฮมสเตย์ และการขอรับการประเมินจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

โดยสรุป รูปแบบหมู่บ้านโฮมสเตย์เพื่อการบริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถ เสริมสร้างความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อของประชาชนที่มีประสบการณ์ใน การบริการโฮมสเตย์ประชาชนเหล่านี้ได้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

Title : Development of Home Stay Business Sustainability via Philosophy of Sufficiency Economy Samutsongkhram Province

Researcher : Thanatas Tupmongkol

Year : 2019

Abstract

This study aimed to develop a homestay village for environmental conservation services. The study divided into 2 stages. The first stage was to study and survey general information and operations of the homestay villages for conservation tourism services. The second stage was to develop the homestay village for environmental conservation tourism services. The mixed methods were employed.

The major findings revealed the following: 1. The developed homestay village for environmental conservation tourism services had 6 component's: (1) Survey, a study of document, survey of community environment and tourism resources ; (2) Operation, planning operation, publicizing information to the village people, organizing a training on an environmental conservation ; (3) Organization Setting;; (4) Relations, ; (5) Service, welcoming to tourists, tourists activities, and nearby tourist activities ; and (6) Evolution, assessing within the homestays and requesting for evolution from the Tourism Authority of Thailand.

In confusion, the developed homestay village for environmental conservation tourism services could develop knowledge, attitude, and behaviors in environmental conservation of the people with homestay service experiences. These people had awareness and responsibility in sustainably environmental conservation in the future.

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณ บิดามารดา ผู้ที่เป็นแรงบันดาลใจ ทำให้ ลูก มีวันนี้ กราบขอบพระคุณ ครูบาอาจารย์ ผู้ที่สั่งสอนศิษย์ ทำให้ ศิษย์ มีวันนี้ ขอขอบคุณ ภรรยาสุดที่รัก ผู้ที่ให้กำลังใจ ทำให้ ผม มีวันนี้ ขอขอบคุณ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้สนับสนุนทุนวิจัย ทำให้ งาน สำเร็จในวันนี้



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	4
2.1 แนวคิด ทฤษฎีของธุรกิจโฮมสเตย์	4
2.2 แนวคิด ทฤษฎีของเศรษฐกิจพอเพียง	16
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
3.1 กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	23
3.2 กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	23
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	23
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1	25
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2	28
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	31
5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	31
5.2 ข้อเสนอแนะ	36
5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	36
บรรณานุกรม	ง

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ท่องเที่ยว 2020 วันที่ 19 มีนาคม 2558 นางกอบกาญจน์วัฒนารางกูร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (รมว.กก.) เป็นประธานในการระดมความคิดเห็น เรื่อง ยุทธศาสตร์ท่องเที่ยว 2020 ภายใต้กรอบความร่วมมือองค์กรการท่องเที่ยวโลก ภายใต้หัวข้อ “Imagine Tourism 2020 : The New Public-Private Vision for The Tourism” โดยมี ดร.สุวัตร สิทธิหล่อ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งจากต่างประเทศและในประเทศมาร่วมแสดงวิสัยทัศน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โรงแรมเซ็นทารา เซ็นทรัลเวิลด์ รมว.กก. เน้นการจัดทำแผนต้องรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และคนในชุมชน เพื่อนำไปสู่การกลั่นกรองและสรุปลงในแผน ยุทธศาสตร์ที่จะนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในอีก 2 เดือนข้างหน้า โดยมีแนวทางในอีก 5 ปีข้างหน้า เน้นในทิศทางเดิม คือ การท่องเที่ยววิถีไทย โดยให้คนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการและคนไทยทุกคน ร่วมเป็นเจ้าของ ซึ่งจะต้องมุ่งเน้น การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพิ่มคุณค่าสินค้า บริการ ให้มีคุณภาพ และมุ่งเน้นการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนด้วยการสร้างสินค้าที่ระลึกให้มีมูลค่าเพิ่มมีการซื้อขายมากขึ้น (รายงานสถานการณ์การเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา 2558)

การเติบโตของเศรษฐกิจไทยส่วนใหญ่จะพึ่งพาการขับเคลื่อนจาก 4 ภาคปัจจัยคือภาคการส่งออก การลงทุน การใช้จ่ายของคนในประเทศ และสุดท้ายรายได้จากการท่องเที่ยวแต่ในสถานการณ์อันไม่ปกติในปัจจุบันนี้มีการวิเคราะห์กันว่าอนาคตอันใกล้ปัจจัยสามปัจจัยแรกอาจมีเหตุต้องสะดุดการขยายตัวไม่ได้อย่างที่หวังไว้เนื่องจากภาคการส่งออกต้องเผชิญกับการผันแปรของค่าเงินบาทที่มีการแข็งค่าขึ้นจะทำให้สินค้าไทยในสายตาต่างชาติแพงขึ้น ขณะที่เงินลงทุนจากต่างชาติก็จะผันแปรตามสภาวะทางการเมือง ส่วนการบริโภคภาคประชาชนก็ถูกบีบรัดจากค่าครองชีพที่สูงในทุกทิศทาง ด้วยเหตุนี้รายได้จากการท่องเที่ยวจึงดูเป็นหลักที่พึ่งพิงได้มากที่สุดในปัจจุบันนี้เมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศและผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงมีการแข่งขันกันในเรื่องธุรกิจการท่องเที่ยวค่อนข้างสูงก่อให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หรือการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ เป็นต้น สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการใกล้ชิดธรรมชาติและต้องการความแปลกใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เช่น การเดินป่า การล่องแก่ง หรือแม้แต่การชมนกส่องสัตว์ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง โดยการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ทำให้การท่องเที่ยวได้โอบอ้อมวงแขนออกไปสู่ชนบทห่างไกลไร้ความเจริญ ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงชุมชน (Community

Based Tourism) หรือธุรกิจโฮมสเตย์ (Home Stay) ซึ่งเป็นแนวทางการท่องเที่ยวแนวทางหนึ่งที่ปัจจุบันได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลกและภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกสำหรับในประเทศไทย การท่องเที่ยวเชิงชุมชนในยุคเริ่มต้นได้มีการกระจายอยู่ในกลุ่มนิสิตนักศึกษาในกลุ่มออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทที่ต้องการส่วนเรียนรู้ปัญหาในชนบทเพื่อนำมาพัฒนาสังคมตามอุดมคติและกระจายอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมท่องเที่ยวป่าโดยเฉพาะในภาคเหนือของประเทศไทย นักท่องเที่ยวจะพักตามบ้านชาวเขาโดยจุดพักนั้นจะขึ้นอยู่กับการเดินทางต่อมาประมาณปีพ.ศ. 2537-2539 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยเริ่มมีการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์กันมากขึ้น โฮมสเตย์จึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ซึ่งยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดกิจกรรมต่างๆตามความต้องการของนักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วยหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงชุมชนคือการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) อันรวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งชาวบ้านในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ อาทิเช่น การประดิษฐ์และจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน การละเล่นและดนตรีในพื้นที่เทศกาลและประเพณีต่างๆตลอดจนนำนักท่องเที่ยวชมกระบวนการทางการเกษตร ซึ่งสามารถก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชนอย่างไรก็ตาม การประกอบกิจการที่พักโฮมสเตย์เป็นการดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับ ส่งผลให้การดำเนินกิจการที่พักโฮมสเตย์ในปัจจุบันเป็นการดำเนินกิจการตามมาตรฐานการประกอบกิจการที่พักโฮมสเตย์ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นกรมการท่องเที่ยว) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มิได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับที่พักประเภทโฮมสเตย์ไว้จึงก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินกิจการหลายประการ ได้แก่

- การหลีกเลี่ยงบทบัญญัติของกฎหมายโดยผู้ประกอบการบางรายจะดำเนินกิจการที่พักประเภทอื่นแอบแฝงเป็นที่พักแบบโฮมสเตย์ ทำให้ผู้ประกอบการที่พักโฮมสเตย์ที่ปฏิบัติอย่างถูกต้องได้รับความเดือดร้อน เพราะถูกเอาเปรียบในเชิงธุรกิจ
- การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินกิจการที่พักโฮมสเตย์ทำให้การประกอบกิจการมิได้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องพักที่มีมากเหมือนเช่นห้องพักในโรงแรม ซึ่งเป็นวิธีการให้บริการที่ไม่ถูกต้อง

กล่าวโดยสรุป ธุรกิจโฮมสเตย์เป็นธุรกิจที่ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการสร้างรายได้แก่ชุมชนในระดับรากหญ้า แต่ชุมชนซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้ธุรกิจนี้ไปได้ดียังไม่มีความรู้ในการดำเนินธุรกิจนี้ดีเพียงพอ ทำให้มีการประกอบธุรกิจรูปแบบอื่นแอบแฝงโดยใช้ชื่อโฮมสเตย์บังหน้า และยังมีกฎหมายที่จะส่งเสริมและกำหนดมาตรฐานที่จะใช้กับธุรกิจนี้โดยตรงรัฐจึงควรเข้ามาส่งเสริมบัญญัติกฎหมายในการที่จะใช้กับธุรกิจนี้โดยตรงเพื่อกำหนดมาตรฐานของธุรกิจนี้โดยเฉพาะ เพื่อให้

เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทำให้ผลประโยชน์ตกได้กับชาวบ้านและชุมชนโดยตรงต่อไป (สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, 2558)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจจะเป็นกุญแจสำคัญเพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจโฮมสเตย์ประสบความสำเร็จและดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล เรื่องยุทธศาสตร์ท่องเที่ยว 2020 โดยมีแนวทางในอีก 5 ปีข้างหน้า เน้นในทิศทางเดิม คือ การท่องเที่ยววิถีไทย โดยให้คนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการและคนไทยทุกคน ร่วมเป็นเจ้าของ ซึ่งจะต้องมุ่งเน้น การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพิ่มคุณค่าสินค้า บริการ ให้มีคุณภาพ และมุ่งเน้นการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนด้วยการสร้างสินค้าที่ระลึกให้มีมูลค่าเพิ่มมีการซื้อขายมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสมุทรสงคราม

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้จะครอบคลุมพื้นที่สามอำเภอในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้จะเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการท่องเที่ยว ทั้งธุรกิจโฮมสเตย์ที่ได้รับและไม่ได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยที่ออกให้โดยกรมการท่องเที่ยว

3. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย คือ 1 ปี เริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2561 ถึง 30 กันยายน 2562

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของการทำธุรกิจโฮมสเตย์ที่จดทะเบียนกับกรมการท่องเที่ยว ทั้งธุรกิจโฮมสเตย์ที่ได้รับ/ไม่ได้รับ หนังสือรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยจากกรมการท่องเที่ยว ให้ประกอบธุรกิจโฮมสเตย์ได้อย่างยั่งยืน โดรนนำแนวคิด หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ โดยศึกษาเฉพาะพื้นที่สามอำเภอในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม

1.5 นิยามศัพท์

ธุรกิจโฮมสเตย์ หมายถึง ที่พักสัมผัสนักพัฒนาธรรมชนบท คือบ้านพักที่อยู่ในชุมชนชนบทที่มีประชาชนเป็นเจ้าของบ้าน และประชาชน หรือสมาชิกในครัวเรือนอาศัยอยู่ประจำ และบ้านนั้นเป็นสมาชิกของกลุ่ม หรือชมรม หรือสหกรณ์ที่ร่วมจัดกันเป็นโฮมสเตย์ในชุมชน

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ รวมทั้ง บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ในเรื่อง โสมสเดย์ในประเทศไทย ทั่วๆ ไป ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โสมสเดย์ในประเทศไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโสมสเดย์ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้ให้นิยามคำว่า “โรงแรม” ไว้ดังนี้ “โรงแรม” หมายความว่า สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราว สำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้ไม่รวมถึง (1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ทั้งนี้ โดยมีใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน (2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น (3) สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ด้วยผลแห่งบทบัญญัติดังกล่าว กิจกรรมโสมสเดย์ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราว ไม่ได้เป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเพื่อการกุศลหรือการศึกษา ทั้งนี้ไม่ได้มีการคิดค่าบริการเป็นรายเดือน จึงมีลักษณะตรงตามความหมายของคำว่า “โรงแรม” อย่างชัดเจน และจะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติดังกล่าว ในเรื่องอันเกี่ยวเนื่องด้วยการประกอบธุรกิจโรงแรม (หมวด 2) การบริหารจัดการโรงแรม (หมวด 3) และหากผู้ประกอบการฝ่าฝืนก็ต้องได้รับโทษทางอาญา แต่อย่างไรก็ดีกิจการโสมสเดย์ก็ได้รับการยกเว้นไม่ให้เป็นโรงแรมตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวต่อไป

กฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 4 มาตรา 51 และมาตรา 132 ได้ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ 1 มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้อำนาจแต่งตั้งนายทะเบียน ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นหรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ 2 มาตรา 13 เพื่อประโยชน์ในการกำหนดและควบคุมมาตรฐานของโรงแรม ส่งเสริมการประกอบธุรกิจโรงแรม และส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงแข็งแรง โรงแรม ซึ่งในปี 2551 กระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ ดังกล่าว โดยใช้ชื่อว่า กฎกระทรวงกำหนดประเภท

และหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรมพ.ศ. 2551 ซึ่งในข้อ 1 แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดไว้ว่า “ให้สถานที่พักที่มีจำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกันไม่เกินสี่ห้องและมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด ไม่เป็นโรงแรม ตาม (3) ของบทนิยามคำว่า “โรงแรม” ในมาตรา 4” จะเห็นได้ว่ากฎกระทรวงข้อดังกล่าวกล่าวถึงสถานที่พักประเภทหนึ่งซึ่งมี “จำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกันไม่เกินสี่ห้องและมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด” อันหมายถึงการประกอบธุรกิจโฮมสเตย์นั่นเอง และด้วยผลแห่งกฎกระทรวงข้อนี้ธุรกิจโฮมสเตย์จึงเป็นธุรกิจที่ได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ อันมีขึ้นเพื่อกำกับดูแลและสถานที่พักที่เป็น “โรงแรม” ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของการขออนุญาตหรือการรักษาระดับมาตรฐานใดๆ ตามที่มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ทั้งนี้ตราบทว่าที่กิจการดังกล่าวยังคงมีสภาพเป็นโฮมสเตย์แต่หากกิจการโฮมสเตย์ไทยใดมีสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้นว่ามีห้องพักเกินสี่ห้อง หรือไม่ได้เป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริม กิจการสถานที่พักนั้นก็ต้องถูกแปรสภาพมาเป็นโรงแรมและต้องตกอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆดังกล่าวโดยทันที สุขลักษณะหรือความปลอดภัยของโรงแรม รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทของโรงแรม และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรมทั้งนี้เงื่อนไขดังกล่าวให้รวมถึงการห้ามประกอบกิจการอื่นใดในโรงแรมด้วยกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้งขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก และมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรมแต่ละประเภทให้แตกต่างกันก็ได้ทั้งนี้โดยคำนึงถึงลักษณะของห้องที่ที่โรงแรมตั้งอยู่หรือความจำเป็นในการควบคุมดูแลโรงแรมในแต่ละประเภท หรือความเหมาะสมกับลักษณะของโรงแรมแต่ละประเภท

ประกาศสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์พ.ศ. 2551 สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีภารกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในการพัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้อยู่ในระดับมาตรฐาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมและเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเพื่อให้เป็นไปตามภารกิจ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวจึงได้ทำการศึกษาและสร้างดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Homestay) ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 1 ด้านที่พัก

- 1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน
- 1.2 ที่พักที่นอนสะอาด และสบาย
- 1.3 มีห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด
- 1.4 มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน

มาตรฐานที่ 2 ด้านอาหาร

- 2.1 ชนิดของอาหาร และวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร
- 2.2 มีน้ำดื่มที่สะอาด
- 2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด
- 2.4 ห้องครัว และอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวที่ถูกต้องลักษณะ

มาตรฐานที่ 3 ด้านความปลอดภัย

- 3.1 มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- 3.2 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

มาตรฐานที่ 4 ด้านอัยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก

- 4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย
- 4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน

มาตรฐานที่ 5 ด้านรายการนำเที่ยว

- 5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน
- 5.2 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 5.3 เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

มาตรฐานที่ 6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 6.1 มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือบริเวณใกล้เคียง
- 6.2 มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว
- 6.3 มีแผนงาน หรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวและลดสภาวะโลกร้อน
- 6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดสภาวะโลกร้อน

มาตรฐานที่ 7 ด้านวัฒนธรรม

- 7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- 7.2 การรักษาวิถีชุมชน คงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

มาตรฐานที่ 8 ด้านการสร้างคุณค่า และมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน

- 8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
- 8.2 มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่า และมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

มาตรฐานที่ 9 ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์

- 9.1 มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน
- 9.2 มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโฮมสเตย์
- 9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ
- 9.4 มีการกระจายและผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม
- 9.5 มีระบบการจองล่วงหน้า ลงทะเบียน และชำระเงินล่วงหน้า
- 9.6 รายละเอียดค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆ ที่ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน

มาตรฐานที่ 10 ด้านการประชาสัมพันธ์

- 10.1 มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน
- 10.2 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

สภาพบังคับของประกาศฉบับดังกล่าว เป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมมิใช่มาตรการควบคุม กล่าวคือ หากผู้ประกอบการที่พักโฮมสเตย์ หรือชุมชนใดประสงค์ที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์จากสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว ก็สามารถยื่นคำขอเพื่อรับการตรวจประเมินได้ซึ่งเมื่อผ่านการพิจารณาแล้วจะได้รับตราสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน โดยจะไม่สภาพบังคับในเชิงลงโทษแต่อย่างใด คงมีเพียงมาตรการในการเพิกถอนการรับรองมาตรฐานหากปรากฏในภายหลังว่า การดำเนินกิจการมีลักษณะด้อยประสิทธิภาพหรือต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานดั่งนั้น กรณีที่มีการใช้คำว่า “โฮมสเตย์” ผวนรวมเป็นส่วนหนึ่งในชื่อของโรงแรม หรือรีสอร์ท ที่มีการดำเนินกิจการในลักษณะทำนองเดียวกับโรงแรม หรือรีสอร์ท ก็ต้องเป็นหน้าที่รับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ที่จะเอาผิดกับผู้ประกอบกิจการโรงแรมโดยมิได้รับอนุญาต หรือประกอบกิจการผิดประเภทจากที่ได้รับอนุญาตไว้

ความเป็นมาของจังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดสมุทรสงครามหรือเมืองแม่กลองในอดีตคือแขวงบางช้างของเมืองราชบุรี แขวงบางช้างมีศูนย์กลางอยู่ที่ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (ตามการแบ่งเขตการปกครองในปัจจุบัน) แขวงบางช้างมีอีกชื่อว่า สนวนอก ต่อมาปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาต่อเนื่องกับสมัยกรุงธนบุรี แขวงบางช้างแยกออกจากจังหวัดราชบุรีเรียกว่า "เมืองแม่กลอง" สมุทรสงครามมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในช่วงที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงสถาปนารัฐธนบุรีเป็นราชธานี พม่าส่งกองทัพผ่านเข้ามาถึงบริเวณตำบลบางกุ้ง พระเจ้าตากสินมหาราชทรงรวบรวมผู้คนสร้างค่ายป้องกันทัพพม่าจนเข้าศึกพ่ายแพ้ไป ณ บริเวณค่ายบางกุ้ง นับเป็นการป้องกันการรุกรานของพม่าเข้ามายังไทยครั้งสำคัญในช่วงเวลานั้นชื่อเมืองแม่กลองเปลี่ยนเป็นสมุทรสงครามในปีใดนั้นไม่ปรากฏแน่ชัด แต่สันนิษฐานไว้ว่าเปลี่ยนราวปี พ.ศ. 2295 ถึงปี พ.ศ. 2299 เพราะจากหลักฐานในหนังสือกฎหมายตราสามดวงว่าด้วยพระราชกำหนดเรื่องการเรียกสินไหมพินัยความ ได้ปรากฏชื่อเมืองแม่กลอง เมืองสาครบุรี และเมืองสมุทรปราการอยู่ และต่อมาพบข้อความในพระราชกำหนดซึ่งตราขึ้นในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เมื่อปี พ.ศ. 2299 ความระบุว่าโปรดเกล้าฯ ให้พระยารัตนาธิเบศร์ สมุหมณฑลพายัพ เอาตัวขุนวิเศษวานิช (จินอะปันเต็ก) ขุนทิพ และหมื่นรุกอักษร ที่บังอาจกราบบังคมทูลขอตั้งบ่อนเบี้ยในแขวงเมืองสมุทรสงคราม เมืองราชบุรี และเมืองสมุทรปราการทั้ง ๆ ที่มีกฎหมายสั่งห้ามไว้ก่อนแล้ว มาลงโทษ (บุณชน บุคดาหวัง, 2543, หน้า 9) จังหวัดสมุทรสงครามเป็นแผ่นดินที่เกิดขึ้นใหม่จากการทับถมของโคลนตะกอนบริเวณปากแม่น้ำ เกิดเป็นที่ดอนจนกลายมาเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่ ปรากฏชื่อครั้งแรกในนาม “แม่กลอง” นอกจากนั้นตามประวัติของราชินิกุลบางช้างสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีซึ่งทรงเป็นพระราชินีในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชและพระบรมราชชนนีในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และพระญาติวงศ์ มีพระนิวาสสถานดั้งเดิมอยู่ที่แขวงบางช้าง สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีทรงสืบเชื้อสายจากกษัตริย์ราชวงศ์สุโขทัยแห่งอาณาจักรอยุธยาและราชวงศ์พระร่วง (ราชวงศ์สุโขทัย) แห่งอาณาจักรสุโขทัย โดยพระราชโอรสสองพระองค์แห่งราชวงศ์สุโขทัยแห่งอาณาจักรอยุธยาทรงหนีราชภัยมาตั้งถิ่นฐานที่แขวงบางช้าง จังหวัดสมุทรสงครามจึงเป็นเมืองราชินิกุลบางช้างและราชสกุลแห่งราชวงศ์สุโขทัยมีการสืบทอดนาฏศิลป์ วรรณศิลป์ และการทำอาหาร (โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารชาววัง) ของสมัยสุโขทัยเป็นต้นมา สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินีซึ่งเคยประทับกับสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีที่แขวงบางช้างทรงรับถ่ายทอด การทำอาหารจากที่นี่และทรงเป็นผู้ทำอาหารในกายัพพะหม่อมเครื่องคาวหวานและว่าด้วยงานนักขัตฤกษ์

ลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดในภาคกลาง (หน่วยงานบางแห่งถือเป็นส่วนหนึ่งของภาคตะวันตก) มีขนาดพื้นที่เล็กที่สุดของประเทศ คือประมาณ 416.7 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจาก

กรุงเทพมหานคร 65 กิโลเมตร ตามเส้นทาง ถนนพระรามที่ 2 หรือ ทางหลวงพิเศษ หมายเลข 35 (ธนบุรี – ปากท่อ)

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีชายฝั่งทะเลติดอ่าวไทยยาวประมาณ 25.20 กิโลเมตร มีภูเขา 1 ลูก (เขายี่สาร) ไม่มีเกาะ มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มโดยพื้นที่ฝั่งตะวันตกจะสูงกว่าฝั่งตะวันออกเล็กน้อยพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มริมทะเลโดยตลอดสภาพของดินเป็นดินเหนียวปนทราย ไม่มีเกาะ แม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่าน คือ แม่น้ำแม่กลอง ไหลผ่านบริเวณท้องที่อำเภอบางคนที อำเภออัมพวา ไปออกทะเลอ่าวไทย ที่บริเวณปากน้ำแม่น้ำแม่กลอง ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม นอกจากนี้ยังมีลำคลองใหญ่น้อยมากมาย แยกจากแม่น้ำแม่กลองกว่า 300 คลอง กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ จากสภาพภูมิประเทศเช่นนี้ ทำให้เกิดความสะดวกในด้านการคมนาคมทางน้ำ และการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดสมุทรสงครามติดต่อกับอ่าวไทยจึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จากอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ พัดเอาฝนมาตกในฤดูฝนมากพอสมควร ประกอบกับอยู่ใกล้ทะเลจึงมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ ในฤดูหนาวอากาศจึงไม่หนาวจัด ในฤดูร้อนไม่ร้อนจนเกินไปอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ 28 องศาเซลเซียส พายุและฟ้าคะนองจะเกิดขึ้นในระหว่างฤดูฝนและฤดูร้อนคือระหว่างเดือนเมษายนและพฤษภาคม ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนที่จะมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ นอกจากนี้อาจได้รับพายุดีเปรสชัน ซึ่งเคลื่อนตัวจากทะเลจีนใต้เข้ามาทางฝั่งเวียดนามในสภาพของพายุไต้ฝุ่นหรือไซออนร่อน ทำให้ฝนตกหนักต่อเนื่องกันและอาจก่อให้เกิดอันตรายได้

ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

จังหวัดสมุทรสงครามประกอบด้วย

- 3 อำเภอ 1 เทศบาลเมือง
- 36 ตำบล 9 เทศบาลตำบล
- 284 หมู่บ้าน 26 องค์การบริหารส่วนตำบล

จังหวัดสมุทรสงครามมีจำนวนประชากร : 194,189 คน

- ชาย 93,316 คน
- หญิง 100,873 คน

จำนวนครัวเรือน 66,072 ครัวเรือน*

การคมนาคม

การเดินทางทางบกไปจังหวัดสมุทรสงครามใช้เส้นทางลงภาคใต้ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 จังหวัดสมุทรสงคราม มีระยะทางควบคุมตลอดเส้นทางความยาว 47,656 กิโลเมตร เป็นเส้นทางสองช่องจราจรตลอดเส้นทาง ส่วนการเดินทางทางรถไฟ จังหวัดสมุทรสาครมีสถานีรถไฟ ขบวนรถ สถานีรถไฟแม่กลอง เป็นสถานีรถไฟระดับ 4 ของทางรถไฟสายแม่กลองช่วงบ้านแหลม-แม่กลอง ตั้งอยู่ถนนประสิทธิ์พัฒนา ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม สถานีรถไฟแม่กลอง เป็นสถานีปลายทางของเส้นทางช่วงบ้านแหลม-แม่กลอง ระยะทาง 33 กิโลเมตร ผู้โดยสารที่เดินทางไปกรุงเทพ จะต้องลงจากขบวนรถที่สถานีรถไฟบ้านแหลม และต่อเรือข้ามฟากที่ท่าฉลอม ไปขึ้นรถไฟช่วงต่อที่สถานีรถไฟมหาชัย มีปลายทางที่สถานีรถไฟวงเวียนใหญ่ ระยะทาง 31 กิโลเมตร ส่วนการเดินทางทางเรื่อนั้น จังหวัดสมุทรสงคราม มีท่าเรือท่องเที่ยว จำนวน 20 ท่าเรือ ได้แก่ ท่าเรือโชคสมบัติ ท่าเรือปรารงค์ทอง ท่าเรือร้านคงไว้ ท่าเรือเทศบาล ท่าเรืออัมพวาครีบ ท่าเรือชมรมแดงลอย ท่าเรือชุมชนวัดอัมพวัน ท่าเรือเพิ่มพูนทรัพย์ ท่าเรือศิริโรจน์ ท่าเรือเทศบาล 2 ท่าเรือโอนมา ท่าเรือศักดิ์เจริญพรท่าเรือคุณย่า ท่าเรือ ส. พายั้ม ท่าเรือจำภิญญา ท่าเรือภูธร ท่าเรือพรประภา ท่าเรือดอนหอยหลอด ท่าเรือเรือนแพ ท่าเรือศูนย์ประสานงานชาวเรือ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จังหวัดสมุทรสงครามมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเลที่ได้รับอิทธิพลของน้ำทะเลทั้งในอดีตและปัจจุบัน ดังนั้น ดินในบริเวณนี้จึงมีที่กำเนิดมาจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเลและตะกอนแม่น้ำซึ่งประกอบด้วยดินชุดต่างๆ ได้แก่ ดินชุดท่าจีน ดินคล้ายดินชุดสมุทรปราการที่เค็มจัด ดินชุด สมุทรสงคราม ดินชุดสมุทรปราการ ดินชุดบางกอก ดินชุดบางกอกที่เกิดในที่ลุ่ม ดินชุดธนบุรี และดินชุดดำเนินสะดวก

ป่าไม้และสัตว์ป่า จำนวนพื้นที่ป่าไม้ (อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน ป่าสงวนฯ) จังหวัดสมุทรสงครามไม่มีป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แต่มีทรัพยากรป่าชายเลน ดังนี้ ป่าชายเลนจังหวัดสมุทรสงครามในปัจจุบันมีพื้นที่ป่าชายเลน 3 ลักษณะ คือ

1. ป่าชายเลนในที่ดินกรรมสิทธิ์ของราษฎร ป่าชายเลนเดิมที่อยู่ในพื้นที่ของประชาชน และป่าชายเลนที่เป็นพื้นที่ปลูกป่าไม้โกงกาง ในที่ดินกรรมสิทธิ์เพื่อการเผาถ่านไม้โกงกางของราษฎรในท้องที่ ต.ยี่สาร อ.อัมพวา และ ต.แหลมใหญ่ อ.เมืองฯ รวมเนื้อที่ปลูกประมาณ ๖,๐๐๐ ไร่

2. ป่าชายเลนบนพื้นที่ออกชายฝั่งทะเล จังหวัดสมุทรสงครามได้ดำเนินการปลูกฟื้นฟูป่าชายเลน ตามโครงการฟื้นฟูป่าชายเลนบนพื้นที่ออกชายฝั่งทะเล ต.คลองโคน อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม มาตั้งแต่ปี 2534 จนถึงปี 255๕ ได้เนื้อที่ป่า 2,568 ไร่ 3 งาน เมื่อปี พ.ศ. 2543 จังหวัดได้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่สาธารณประโยชน์ชายทะเล ในพื้นที่ตำบลคลองโคน

อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม จำนวน 6 แปลง เนื้อที่ 1,884 ไร่ 1 งาน 26 ตารางวา ออก ณ วันที่ 4 เมษายน 2543

3. ป่าชายเลนที่ปลูกขึ้นหลังแนวไม้ไผ่ชะลอคลื่น จังหวัดสมุทรสงครามได้มีโครงการปักไม้ไผ่ชะลอคลื่น เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล พื้นที่ ต.บางแก้ว ต.บางจะเกร็ง และ ต.แหลมใหญ่ อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม โดยเริ่มโครงการตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2553 และมีแผนการดำเนินการถึงปี 2556 และพื้นที่หลังแนวไม้ไผ่ ได้ดำเนินการปลูกป่าชายเลน เพื่อให้การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งที่ยืนหลังแนวไม้ไผ่ได้พังลง โดยเริ่มปลูกป่าชายเลนตั้งแต่ปี 2554 เป็นปีแรก ในพื้นที่ หมู่ที่ 10 ตำบลบางแก้ว อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม พื้นที่ 20 ไร่ ในปี พ.ศ. 2557 มีพื้นที่ป่าชายเลนบนพื้นที่เลนงอกใหม่ จำนวน 2598.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.00 ของพื้นที่จังหวัด

ประเภทสัตว์ป่า ทรัพยากรสัตว์ป่าที่พบในบริเวณป่าชายเลน มีทั้งพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ ลิงแสม นาก ค่างควา เป็นต้น สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่ กิ้งก่า เต่า เป็นต้น สัตว์น้ำ ได้แก่ หอย ปู ปลา ชนิดต่างๆ สัตว์จำพวกแมลง ได้แก่ หิ่งห้อย ผีเสื้อกลางคืน เป็นต้น สัตว์จำพวกนก ได้แก่ นกยาง เหยี่ยว นกกาน้ำ เป็นต้น อีกทั้งจังหวัดสมุทรสงคราม ยังเป็นจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมเป็นถิ่นอาศัยของเหี้ย

แหล่งน้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นที่ราบลุ่มปากแม่น้ำอยู่ติดกับอ่าวไทยตอนบน มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านซึ่งแบ่งพื้นที่จังหวัดออกเป็นฝั่งขวาและฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลอง ประกอบด้วยมีลำคลองน้อยใหญ่กว่า 300 ลำคลองกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ของจังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งสภาพน้ำในพื้นที่จังหวัด ได้ 3 เขต คือ เขตน้ำเค็ม เป็นพื้นที่ริมฝั่งทะเลเข้ามา ส่วนใหญ่เป็นเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม และอำเภออัมพวาบางส่วน เขตน้ำกร่อย เป็นพื้นที่ถัดจากเขตน้ำเค็มเข้ามา บางส่วนของเขตอำเภอบางคนที เขตน้ำจืด เป็นพื้นที่ถัดจากเขตน้ำกร่อยเข้ามา ส่วนใหญ่เป็นเขตอำเภอบางคนที จากสภาพทางภูมิศาสตร์ดังกล่าว ในภาพรวมของทรัพยากรน้ำ จังหวัดสมุทรสงครามมีปริมาณน้ำเพียงพอ สำหรับน้ำอุปโภค-บริโภค จังหวัดสมุทรสงครามมีการบริการประปาครอบคลุมทั้งจังหวัดจากการให้บริการจากการประปาส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่พบปัญหาการรุกรานของน้ำเค็มเข้ามาในพื้นที่ส่งผลกับพื้นที่ทางการเกษตร ปัญหาลำคลองตื้นเขินและมีวัชพืชน้ำจำนวนมาก และปัญหาสิ่งปลูกสร้างรุกรานน้ำแม่กลอง

แหล่งน้ำผิวดิน ประเภทของแหล่งน้ำในพื้นที่ โดยมีแม่น้ำสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง ต้นกำเนิดเกิดจากแควน้อยและแควใหญ่จังหวัดกาญจนบุรี ไหลผ่านจังหวัดราชบุรี อำเภอบางคนที อำเภออัมพวา และไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม แม่น้ำแม่กลองช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 30 กิโลเมตร นอกจากนั้นยังมีคู/คลอง/ลำราง ได้แก่

- คลองดำเนินสะดวก เป็นคลองขุดเชื่อมแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาครและแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม คลองดำเนินสะดวกไหลผ่านตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 36 กิโลเมตร
- คลองบางน้อย แยกจากคลองยายแพ่ง อำเภอบางคนที ไหลลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลบางกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร
- คลองอัมพวาแยกจากคลองดาวโด่งอำเภออัมพวาไหลลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 7 กิโลเมตร
- คลองวัดประคู้ แยกจากแม่น้ำอ้อม ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา ไหลลงใต้เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 16 กิโลเมตร
- คลองปลายโพรง แยกจากคลองบางแค ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา ไหลลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา มีความยาวประมาณ 8 กิโลเมตร
- คลองยี่สาร เริ่มจากคลองขุดก้านันสมบุรณ์ ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา ไหลลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ช่วงที่ไหลอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 6 กิโลเมตร
- คลองบางปิ่นแยกจากคลองบัวตำบลนางตะเคียนไหลออกสู่อ่าวไทยที่ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 3 กิโลเมตร
- คลองแม่กลอง เป็นคลองขุดเชื่อมระหว่างแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร กับแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม คลองแม่กลองไหลผ่านอำเภอเมืองสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 10 กิโลเมตร
- คลองบางบ่อ แยกจากคลองแม่กลอง ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม ไหลลงสู่อ่าวไทยบริเวณตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 8 กิโลเมตร
- คลองพรมแดน แยกจากคลองแม่กลอง เป็นคลองกั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดสมุทรสงครามกับจังหวัดสมุทรสาคร ไหลลงสู่อ่าวไทยบริเวณตำบลบางแก้ว อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงครามมีความยาวประมาณ 15 กิโลเมตร
- คลองแควอ้อม แยกจากแม่น้ำแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ไหลออกสู่อ่าวไทยที่ตำบลเหมืองใหม่ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ช่วงไหลผ่านจังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 7 กิโลเมตร
- คลองประชามชื่น แยกจากแม่น้ำแม่กลอง ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา ไหลลงใต้ถึงคลองขุดดอนจั่น ตำบลบางขันแตก อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวประมาณ 6 กิโลเมตร
- คลองขุดก้านันสมบุรณ์ แยกจากคลองขุดน้อย ตำบลปลายโพรง อำเภออัมพวาถึงคลองยี่สาร ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา มีความยาวประมาณ 8 กิโลเมตร

- คลองขุดคอนจัน แยกจากคลองประชาชมชื่น ตำบลบางชันแตก อำเภออัมพวา ถึงคลองยี่สาร อำเภออัมพวา มีความยาวประมาณ 14กิโลเมตร

ข้อมูลเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิตรายได้ต่อหัว (Per Capital GPP) และลำดับของประเทศภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสงครามขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เป็นผลจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เป็นปัจจัยสนับสนุนให้อำนาจซื้อในมือประชาชนเพิ่มขึ้น ทำให้ภาคการบริโภคและภาคบริการของจังหวัดขยายตัว ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจที่ดีของจังหวัดและการเร่งเบิกจ่ายการใช้จ่ายภาครัฐส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งผลผลิตภาคเกษตรขยายตัวเช่นกัน จึงทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปีในช่วงสามปีหลังก็มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน

ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดสมุทรสงคราม มีจำนวนห้องพักสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวน 975 ห้อง มีสถานที่ท่องเที่ยวแนะนำ 10 ลำดับที่มีชื่อเสียงและเป็นแหล่งสร้างรายได้หลักให้กับจังหวัด ได้แก่ (1) ตลาดน้ำอัมพวา (2) ตลาดร่มหุบ (3) อุทยาน ร.2 (4) วัดเพชรสมุทรวรวิหาร (5) โบสถ์ปรกโพธิ์ วัดบางกุ้ง (6) ดอนหอยหลอด (7) วัดศรัทธาธรรม (8) อาสนวิหารแม่พระบังเกิด (9) ตลาดน้ำท่าคา (10) ตลาดน้ำบางน้อย นอกจากนี้ จังหวัดสมุทรสงครามยังมีร้านอาหารเด่นๆ และเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว 10 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ร้านอาหารแดงอาหารทะเล (เจ้าเก่า) (2) ร้านครัวน้ำทิพย์ (3) ร้านครัวโสภา (4) ร้านอาหารครัวคุณจำ (5) ร้านอาหารเกษร (6) ร้านอาหารเจ้าสำราญ (7) ร้านอาหารไสว (8) ร้านครัวโอฬาร (9) ร้านอาหารครัวครุฑอาหารทะเล (10) ร้านกบซีฟู้ด แผนพัฒนาจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดสมุทรสงคราม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : สร้างเสริมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความมั่นคงเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : สร้างเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความพร้อมเป็นประชาคมอาเซียน

วิสัยทัศน์ (ใหม่)

เมืองแห่งระบบนิเวศ 3 น้ำ แหล่งอาหารทะเล และ ผลผลิตการเกษตรปลอดภัย การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางแม่น้ำลำคลอง ประชาชนรักถิ่นกำเนิด รักษาวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมดีงาม มีฐานอาชีพที่เข้มแข็ง พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ (ใหม่)

1. ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม
2. สร้างเสริมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร ประมง และผลิตภัณฑ์เกษตร ประมงแปรรูป ที่มีประสิทธิภาพ สร้างมูลค่าเพิ่ม สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีมาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภค ทั้งภายในและต่างประเทศ
3. สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมสมุทรสงครามมีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. สร้างเสริมและพัฒนาจังหวัดสมุทรสงครามให้มีความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
5. สร้างเสริมและพัฒนาฐานอาชีพดั้งเดิมและพัฒนาอาชีพอื่นๆของท้องถิ่นให้เข้มแข็งเกิดความเป็นเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม รวมทั้งภาคพาณิชย์กรรมของจังหวัด
6. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อดำรงไว้ซึ่งระบบนิเวศ 3 น้ำ

พันธกิจ (ใหม่)

1. พัฒนาจังหวัดเป็นศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม
2. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร ประมง และผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป ที่มีประสิทธิภาพ สร้างมูลค่าเพิ่ม สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีมาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภค ทั้งภายในและต่างประเทศ
3. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมสมุทรสงครามมีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาจังหวัดสมุทรสงครามให้มีความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

5. พัฒนาฐานอาชีพดั้งเดิมและพัฒนาอาชีพอื่นๆของท้องถิ่นให้เข้มแข็งเกิดความเป็นเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม รวมทั้งภาคพาณิชย์กรรมของจังหวัด

6. พัฒนาและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อดำรงไว้ซึ่งระบบนิเวศ 3 น้ำ

กลยุทธ์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 (ใหม่)

1. พัฒนา และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับธรรมชาติ รวมถึงแหล่งวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และฐานอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

2. สร้างเสริมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความรับผิดชอบต่อ (Responsible Travel) และไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (No or Low Impact)

3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) เพื่อการเพิ่มพูนความรู้ ความประทับใจ และสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยวประชาชนท้องถิ่น

4. สร้างเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น ยกกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

5. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การตลาด การสร้างสรรค์กิจกรรม และรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม

กลยุทธ์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 (ใหม่)

1. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและประมง รวมทั้งผลิตภัณฑ์แปรรูปให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเพื่อความปลอดภัย

2. พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร ประมงและบรรจุภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

3. สร้างและขยายเครือข่ายการตลาด ช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร ประมง และผลิตภัณฑ์เกษตรประมง เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการผลิตภาคเกษตรกรรม ประมง ให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

5. ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าที่อยู่บนฐานระบบนิเวศวัฒนธรรมให้เป็นที่เข้าใจและยกระดับคุณค่าของผลิตภัณฑ์สู่สาธารณะ ไปสู่การจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

กลยุทธ์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 (ใหม่)

1. ส่งเสริมและพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขของรัฐ ให้ได้มาตรฐานทั่วถึงและเพียงพอ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมให้กับเด็ก เยาวชน ผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป ที่สอดคล้องกับระบบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง สังคม ชุมชนให้พึ่งตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ส่งเสริมด้านการจัดการสวัสดิการสังคมและคุณภาพชีวิต
4. ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและสถาบันทางสังคมรวมทั้งสนับสนุนให้ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และเผยแพร่ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและสนับสนุนให้เกิดการละเล่น กีฬา และนันทนาการเพื่อการบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจและสุขภาพ
6. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก (เช่น ประปา ไฟฟ้า ความปลอดภัยและความมั่นคง) เพื่อการบริการประชาชนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
7. ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของประชาชนและนักการเมืองให้เข้าใจในบทบาทสิทธิหน้าที่ และคุณธรรม จริยธรรม ทางการเมือง

กลยุทธ์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 (ใหม่)

1. พัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีการตื่นตัว (Awareness) และมีขีดความสามารถในการสร้างผลิตภัณฑ์ให้เป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจังหวัดสมุทรสงคราม ส่งเสริมการฝึกทักษะฝีมือแรงงานแข่งขันให้ผู้ประกอบการของจังหวัดสมุทรสงคราม ในการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ
2. ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานและทักษะด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานภายในจังหวัดให้สามารถพัฒนาอาชีพ ในภูมิภาคอาเซียน
3. ส่งเสริมการใช้และการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่นและการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาสากลอื่นที่เหมาะสม และภาษาประเทศเพื่อนบ้านตลอดจนการเรียนรู้เข้าใจวัฒนธรรมข้ามชาติและวิถีชีวิตของคนในกลุ่มประเทศอาเซียน
4. ยกระดับการให้บริการแพทย์ทางเลือกและการแพทย์ผสมผสานทั้งบุคลากร วัตุดิบและสมุนไพร เพื่อก้าวไปสู่การให้บริการ การรักษาด้วยยาแผนไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. พัฒนาระบบสาธารณสุขภาค ระบบการขนส่งและโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับพื้นที่

6. พัฒนาการท่องเที่ยว การค้าการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

7. สนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งทางฐานอาชีพ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันก่อนก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

กลยุทธ์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 (ใหม่)

1. พัฒนาด้านการวางแผนและการส่งเสริมการลงทุน การสร้างเครือข่าย ด้านวิสาหกิจชุมชนและด้านพาณิชย์กรรม

2. การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการด้านพาณิชย์กรรมในการเพิ่มมูลค่าเพิ่มและสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชนให้มีการพัฒนาไปสู่ระดับสากล

4. ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพฐานดั้งเดิมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้มแข็งและยั่งยืน

5. สนับสนุนการแปรรูปและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ กระบวนการจำหน่าย/ให้บริการ ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสี่ยงต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

6. ส่งเสริมพัฒนากระบวนการและช่องทางการจำหน่าย/ให้บริการค้ำถึงสภาพแวดล้อมและความสะอาด

7. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคม

8. สร้างเสริมและสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ในธุรกิจที่เป็นจุดแข็งและโดดเด่นของจังหวัดสมุทรสงคราม

9. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือก โดยชุมชน ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

กลยุทธ์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 (ใหม่)

1. สร้างเสริม อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ 3 น้ำ

2. ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วน มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งระบบนิเวศ 3 น้ำ อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ความสำคัญและความสัมพันธ์ ของวิถีชีวิตกับระบบนิเวศ 3 น้ำของท้องถิ่น

4. ส่งเสริมและเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งระบบนิเวศ 3 น้ำ

5. สร้างเสริมและพัฒนาภาคีเครือข่ายในการรักษา ฝึกระวังและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ 3 น้ำ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

6. ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศ 3 น้ำ ในระบบการศึกษา

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ลำน้ำ คูคลอง แพรก ลำรางและลำประโดง

8. ส่งเสริมให้เกิดการศึกษา วิจัยและประเมินศักยภาพของระบบนิเวศ 3 น้ำ ของท้องถิ่น การขับเคลื่อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

จังหวัดสมุทรสงครามได้ขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านโครงการศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ (ศูนย์เรียนรู้ตามรอยเท้าพ่อแห่งแผ่นดิน) ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินการรับโอนที่ดินซึ่งนางสาวจิราพร จาตุรัตน์ และนางสาวดวงพร ยังมีสุข เกษตรกรชุมชนตำบลเหมืองใหม่ ขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินเป็นสวนผลไม้จำนวน 2 แปลง พื้นที่รวม 4 ไร่ 1 งาน 17 ตารางวา ในตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ โดยมูลนิธิชัยพัฒนาได้รับโอนที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2548

พระราชดำริ

- พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ ตามข้อเสนอของชุมชนเหมืองใหม่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน
- ให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรแบบพอเพียง โดยให้เกษตรกรได้เห็นประโยชน์ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำและที่ดินอย่างสูงสุด
- ขยายผลและเผยแพร่ผลสำเร็จไปสู่ประชาชนในบริเวณใกล้เคียง

หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ชุมชนตำบลเหมืองใหม่ (คณะกรรมการอำนวยการศูนย์เรียนรู้ ตามรอยพระราชดำริ ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม)

ผลการดำเนินงาน

คณะกรรมการอำนวยการศูนย์เรียนรู้ตามรอยพระราชดำริ ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้ร่วมกับชุมชน หน่วยงาน และสถานศึกษาต่างๆ ดำเนินกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านต่างๆ สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อม และการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

- การพัฒนาสร้างความรู้ผู้นำชุมชน และการพัฒนาผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนแม่บทชุมชน ฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นให้รู้จักการรวมกลุ่ม การพึ่งพาตนเอง และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นหลักในการดำรงชีพ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และคลังสมอง วปอ. เป็นต้น

- ร่วมกับโรงเรียนอัมพวัน และกระทรวงศึกษาธิการจัดอบรมการเสริมสร้างความรู้ เผยแพร่ และปฏิบัติหนุนเสริมความรู้ในชุมชนครู และนักเรียน

- โครงการเด็กไทยอาสาช่วยเหลือสังคม ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ทำกิจกรรมในพื้นที่ 3 ครั้ง โดย ให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักคิด รู้จักทำ แก้ปัญหา และประเมินผล เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชน เป็นพลังในการพัฒนาท้องถิ่น

- จัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์วันละบาท เพื่อเป็นสวัสดิการของประชาชนในท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีพแบบพอเพียง มีสมาชิก ณ เดือนตุลาคม 2551 จำนวน 589 ราย

ด้านการพัฒนาภาคการเกษตร มีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และฝึกอบรมการปฏิบัติวิชาการเกษตรด้านการดูแลความอุดมสมบูรณ์ของดิน น้ำ การกำจัดศัตรูพืช การดูแลพืชผล และการรวบรวมพันธ์พืช โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรจาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และการปฏิบัติ เรื่องสมุนไพร และการเพิ่มมูลค่าจากพืชเกษตรเป็นอาหารและยา โดยผู้แทนจากการแพทย์แผนไทย

ด้านการพัฒนาพื้นที่ มีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

- ได้ร่วมกับผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ หน่วยงาน และภาคเอกชน ในการพัฒนาพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ โดยการตัดหญ้า และร่วมกันปลูกต้นไม้ที่อยู่ในแผนการปลูกของศูนย์ฯ และไม่รบกวนปกคลุมหญ้าที่สามารถถอนออกได้เมื่อหมดความจำเป็น โดยทำการพัฒนาประมาณ 2-3 เดือนต่อครั้ง

โดยพันธุ์ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่ กรมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น

- จัดสร้างอาคาร และห้องน้ำชั่วคราวในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อประโยชน์ในการทำกิจกรรมของเด็กและเยาวชน รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ของศูนย์เรียนรู้ฯ ในระยะต่อไปธุรกิจโฮมสเตย์ในประเทศไทย (ที่มา:กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม,2558 <http://www.samutsongkhram.go.th>)



บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจโดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีวิธีการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัย
2. กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ในการทำธุรกิจโฮมสเตย์ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมาใช้กำหนดกรอบ แนวความคิดในการศึกษาวิจัย คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ

3.2 กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้จะเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการท่องเที่ยว ทั้งธุรกิจโฮมสเตย์ที่ได้รับและไม่ได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยที่ออกให้โดยกรมการท่องเที่ยว โดยจะครอบคลุมพื้นที่สามอำเภอในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารธุรกิจโฮมสเตย์ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาศัยแนวทางผลงานวิจัยที่ผ่านมาในการ สร้างเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย คำถามแบบปลายปิด (Closed-ended Question) เป็นส่วนใหญ่ และบางส่วนเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Question) โดยแบ่งเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ

อายุ ระดับการศึกษา ซึ่งในส่วนที่ 1 ใช้ลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลการบริหารธุรกิจโฮมสเตย์ ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่าแบบ Likert's Scale ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น โดยแบ่งเป็น 5 ระดับคือ เห็นด้วยน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมากที่สุด ตามลำดับ เกณฑ์การแปลความหมายของความคิดเห็น ดังนี้ เกณฑ์การให้คะแนน

เห็นด้วยมากที่สุด	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1 คะแนน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ใช้ในการวิจัยมาจากข้อมูล 2 แหล่ง คือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่มาจากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบ
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยได้จากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามอีกครั้ง
2. นำมาลงรหัส และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคล ใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้ งานวิจัยฉบับนี้ เพื่อศึกษา การพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์ รายได้ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด (เก็บข้อมูล อำเภอละ 10 แห่ง รวม 3 อำเภอ) มาทำการวิเคราะห์และประมวลผล ซึ่งจะแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์ รายได้ โดยที่ ข้อมูลส่วนที่ 1 จะประมวลผลเป็น จำนวนและร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในรูปแบบการแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายละเอียดของการวิเคราะห์จะนำเสนอในเชิงพรรณนาโดยอิงจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลและการตีความหมายของข้อมูลที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของผลการวิจัย มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์ รายได้ จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

รายการ	จำนวน (n = 30)	
	คน	ร้อยละ
เพศหญิง	15	50.00
เพศชาย	15	50.00
รวม	30	100.00

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ มีดังนี้ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.00

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

รายการ	จำนวน (n = 30)	
	คน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	1	3.33
31-40 ปี	2	6.67
41-50 ปี	12	40.00
51 ปีขึ้นไป	15	50.00
รวม	30	100.00

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ มีดังนี้ กลุ่มอายุระหว่างกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนร้อยละ 3.33 ตามด้วยกลุ่มอายุ 31-40 ปี มีจำนวนร้อยละ 6.67 กลุ่มอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวนร้อยละ 40.00 และกลุ่มสุดท้ายคือ กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 50.00 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มากที่สุด

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน (n = 30)	
	คน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	20	66.60
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	10	33.40
รวม	30	100.00

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา มีดังนี้ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนร้อยละ 66.60 รองลงมาคือ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีจำนวนร้อยละ 33.40

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์

รายการ	จำนวน (n = 30)	
	คน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	5	16.60
5-10 ปี	10	33.40
11-15 ปี	15	50.00
20 ปีขึ้นไป	-0-	00.00
รวม	30	100.00

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุงาน มีดังนี้ พบว่า จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์อยู่ระหว่าง 11-15 ปี มีจำนวนร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ มีระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์ อายุงานระหว่าง 5-10 ปี มีจำนวนร้อยละ 33.40 กลุ่มที่มีระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวนร้อยละ 16.60 โดยที่ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์เกิน 20 ปี มีจำนวนร้อยละศูนย์

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

รายการ	จำนวน (n = 30)	
	คน	ร้อยละ
โสด	-0-	00.00
สมรส	30	100.00
หย่าร้าง/หม้าย	-0-	00.00
รวม	30	100.00

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ คือ สมรสแล้ว มีจำนวนร้อยละ 100.00

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ (ต่อปี)

รายการ	จำนวน (n = 30)	
	คน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 360,000	5	16.60
360,001-720,000	7	23.31
720,000 ขึ้นไป	13	60.09
รวม	30	100.00

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้ต่อปี ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อปี ตั้งแต่ 720,000 บาท มีจำนวนร้อยละ 60.09 รองลงมาคือระดับรายได้ ตั้งแต่ 360,001-720,000 บาท มีจำนวนร้อยละ 23.31 และกลุ่มที่มีรายได้น้อยที่สุด คือ ต่ำกว่า 360,000 บาท มีจำนวนร้อยละ 16.60

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 30 แห่ง ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

รายการ	Mean: x	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.38	0.53	มากที่สุด
ด้านการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.28	0.50	มากที่สุด
ด้านการพัฒนาธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.45	0.46	มากที่สุด
ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.11	0.40	มาก
สรุปภาพรวม การพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.30	0.47	มากที่สุด

ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 30 แห่ง สรุปภาพรวม การพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ใน ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30 คะแนน)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเป็น เชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัย เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการทำธุรกิจโฮมสเตย์ รายได้ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด (เก็บข้อมูล อำเภอละ 10 แห่ง รวม 3 อำเภอ) มาทำการวิเคราะห์และประมวลผลและสามารถสรุปสรุป และอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสมุทรสาคร มีการจัดทำแผนแม่บทธุรกิจโฮมสเตย์ มีการเตรียมการฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่น ให้อำนาจการรวมกลุ่ม การพึ่งพาตนเอง และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ และเป็นหลักในการดำรงชีพ โดยขอรับการสนับสนุนจากหน่วยราชการต่างๆ

ด้านการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีโครงการที่ร่วมกับโรงเรียนต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ให้มีการจัดอบรม การเสริมสร้างความรู้ การเผยแพร่ การพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการพัฒนาธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และฝึกอบรมการปฏิบัติการพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธุรกิจโฮมสเตย์อย่างต่อเนื่อง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้การดำเนินงานธุรกิจโฮมสเตย์ของชุมชนต่างๆ ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนในที่สุด

ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การถ่ายทอดองค์ความรู้ธุรกิจโฮมสเตย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับผู้นำชุมชน และการพัฒนาผู้นำชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งระบุไว้ในในแผนแม่บทธุรกิจโฮมสเตย์ของจังหวัดสมุทรสาคร มีการฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่น ให้รู้จักการรวมกลุ่ม การพึ่งพาตนเอง และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจโฮมสเตย์ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยราชการต่างๆ

จากการศึกษาข้างต้นผลการวิจัยพบว่า บริบทของธุรกิจโฮมสเตย์ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยส่วนใหญ่แล้ว ในสภาพทั่วไป มีพื้นที่ส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่ม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ทำสวน เลี้ยงสัตว์ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชนิดดา เพ็ชรประยูร และมานพ ชูนิล (2553: 3) พบว่า สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน ไม้ดอกไม้ประดับ ปัจจุบันมีเกษตรกรที่ประกอบ อาชีพปลูกไม้ดอกไม้ประดับทั้งสิ้น 831 ราย พื้นที่ 973 ไร่ ในจำนวน 8 ตำบล ของจังหวัดสมุทรสาคร และจะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบธุรกิจโฮมสเตย์ในจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายด้าน คือ การสำรวจสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน ประเมินความพร้อมของประชาชน ประสานงานกับองค์กรภายในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดดา เพ็ชรประยูร และมานพ ชูนิล (2552: 4) พบว่า สภาพบ้านที่ใช้ในการจัดแหล่งที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ในหมู่บ้านนั้น เกษตรอำเภอลำลูกกาและชาวบ้านก็ได้ช่วยกันพิจารณาบ้านที่เหมาะสมในการจัดเป็นแหล่งที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ บ้านทุกหลังมีสภาพบ้านที่เหมาะสม มีห้องให้ผู้มาพักอาศัยเป็นสัดส่วนมีเครื่องนอนพร้อม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน มีการวางแผนการดำเนินงาน และรับสมัครสมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์ จัดการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดดา เพ็ชรประยูร และมานพ ชูนิล (2552: 5) พบว่าความพร้อมและความเต็มใจของสมาชิกในหมู่บ้านทุกหลัง ที่จัดเป็นแหล่งที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์นั้นจะมีบรรยากาศในบ้านที่เงียบสงบ ไม่มีเสียงดังรบกวน บ้านทุกหลังมีความพร้อมในเรื่อง ห้องพัก ห้องน้ำ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ส่วนความเต็มใจของสมาชิกในบ้านนั้นสมาชิกในบ้านมีความเต็มใจกับองค์กรในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าหน้าที่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ กานดา วาสะสิริ (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาเกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดงบประมาณและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรเสนอให้รัฐบาลเพิ่มงบประมาณให้มากขึ้น หรือควรขอความช่วยเหลือ และร่วมมือจากหน่วยงานอื่น และควรจัดอบรมจัดทำข้อมูลข่าวสาร สมัครเข้าร่วมเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน ระดับจังหวัดและระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดดา เพ็ชรประยูร และมานพ ชูนิล (2552: 7) พบว่าที่มีแหล่งที่พัก *Journal of Education, Mahasarakham University 181 Volume 9*

Number 3 July - September 2015 อาศัยแบบโฮมสเตย์ทุกหลังจะมีป้ายสีเหลืองติดไว้ที่หน้าบริเวณบ้านเขียนคำว่า โฮมสเตย์ (Homestay) ซึ่งการประชาสัมพันธ์แหล่งที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์นั้นควรดำเนินการดังนี้ 1. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ตลอดถนนในหมู่บ้าน 2. จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง 3. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต 4. ประชาสัมพันธ์ในงานมหกรรมไม้ดอกไม้ประดับหรือเวลาที่มีการจัดงานการท่องเที่ยวอื่นๆ และการบริการ จัดให้มีบริการกิจกรรมนำเที่ยว กิจกรรมนำเที่ยวใกล้เคียง ซึ่งสอดคล้อง กับ กันทิมาลัย ริมพีชพันธ์ (2549: บทคัดย่อ) พบว่าการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ขึ้น สำหรับราคาควรใช้กลยุทธ์การกำหนดราคาสำหรับผลิตภัณฑ์รวมเป็นชุดและกลยุทธ์ การกำหนดราคาแตกต่าง เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกที่เหมาะสมกับตัวเอง การจัดจำหน่าย ควรเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านอินเทอร์เน็ต และตัวแทนการท่องเที่ยว สำหรับการส่งเสริมการตลาดควรเน้นการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จักจังหวัดมุกดาหารมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรสนับสนุนการสร้างเครือข่ายของประชาชน ให้มีประสบการณ์ในการบริการโฮมสเตย์ที่มีแนวคิดคล้ายคลึงกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมการบริการโฮมสเตย์ในแต่ละแห่ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ เช่น ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนารูปแบบของธุรกิจโฮมสเตย์ให้ประกอบธุรกิจให้ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม, 2558
- รายงานการศึกษา “ปัญหาทางกฎหมายในการประกอบกิจการที่พักโฮมสเตย์” สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, 2558
- “โฮมสเตย์ไทยมีทั้งได้และเสีย” หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วันที่ 8 พฤศจิกายน 2551
- พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วย “การกำหนดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย” ลงวันที่ 31 มกราคม 2555
- พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547

ไม่มีเนื้อหาจากต้นฉบับ

